

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Osebne refleksije o šenčurskem zletu.

Kranj, po beli nedelji 1909.

Lani so korakali v Škofjo Loko. Z godbo na čelu in s Povsetom in Korošcem so prikorakali v mesto, kjer jih je sprejela ostala krščanska gospoda. Skoro vsa Loka je bila v zastavah; celo s klostra so jim vihrale slovenske in papeške barve v pozdrav in pozdravil jih je tudi župan kot sinove slovenskega naroda... In vspeh? Sokolskega življa niso zatrl; zato so nama najboljši dokazi nastopi, da, častni nastopi loških Sokolov v minulem letu. Toda kakšen vpliv pa je imelo ponosno nastopanje katoliških telovadcev na omahljivce? Kakšne nade so morale vzbuditi klerikalnim poslušalcem besede štajerskega Korošca, ki je naglašal, da so Štajerci korajzni ljudje in da je treba slovenska mesta na Štajerskem iztrgati iz rok nemskutarjev, na Kranjskem iz rok naprednjakov? Te nevarne vplive more paralizirati le demokratična organizacija naprednih elementov, ki pa mora upoštevati tudi gospodarski in kulturni napredek svojih organov. Zato pa caveant consules!

Nasprotnikom pa ni le za Loko, njim je za Kranj. Če osvoje Loko, dobe trdno bazo za nadaljne operacije proti Kranju. Počasi in dosledno ga hočejo cernirati od okoliče, pri čemur jima zelo pomaga agrarni program. Eno baterijo so že montirali nam pred nosom, v Šmartnem. Toda skovikanje tega čuka se ne sliši v Kranj. Zato nas hočejo dobiti med dva ognja in iščejo podlage na nasprotnem koncu, v Šenčurju. Za Šenčurjem pride na vrsto Radovljica, «za Kranjem najbolj trdovratna liberalna trdnjava na Gorenjskem». Tu so sicer že lansko leto ustanovili «Čuke», kateri pa se komaj žive. In ko bo iz Radovljice prišel signal, da so

tam zatrli liberalno golazen, tedaj bo kralj Matjaž zatrobil in vstala bo njegova vojska...

To pa ne bo šlo tako lahko, kot se bere, če bodo delali, kot so preteklo nedeljo v Šenčurju in če bo njihova armada taka, kot se je pokazala pri telovadbi. Lep program so imeli za ta dan: sv. maša, kosilo, mladeniški tečaj in javna telovadba. Čudno, da je izostala obligatna poklonitev gospodu župniku. Čudno, da smo pogrešali tudi več prvih glav krščansko-socialne organizacije, predvsem dr. Kreka. Po kosilu se je zbralo okrog 500 ljudi in ne 3000, kakor piše lažnjivi «Slovenec», med blevom in nasprotno hišo, ki so z večjo ali manjšo pozornostjo poslušali besede katoliških učencov. Mladenicev je bilo pri tem mladeniškem tečaju primeroma malo; glavni kontingent so dale zopet ženske in pa — telovadci. Ti so stali v neravnih vrstah ves čas, saj so poslušali svoj Armeebefehl. Človek bi mislil, da bodo prišli na zlet gorenjskih telovadnih odsekov katoliški mladeniči iz vseh krajev gorenjske domovine — videli smo le znane obraze, ki se jih opazi vsako nedeljo med pridigo pred Fikusevo prodajalno. Pač pa so začeli počasi oepati od vseh strani — strah in groza! — liberalni studentje iz Kranja in Cerkljan. Toda bili so mirni in niso motili katoličanov, ki so bili tako korajzni, tako jeklenoznačajni, da so se zbrali na javnem shodu, to pa v času, ko je treba nositi škapulir pod rdečo srajco in čakati na službo pri deželnem odboru.

Kar je povedal gospod Terseglav o slovenski materi, s tem se čisto strinjamo. Novo pa nam je, da je liberallec tisti, ki po oštarijah rohni zoper oblast, dočim sam ne ve, zakaj je oblast tu. Ali je mislil na septemberske dogodke? Takrat se je vendar ta gospod s trobojnico v roki kazal razžaljeni slovenski javnosti, takrat je «Slovenec» precej ostro pisal in odstavljaj Schwarza, tisti

«Slovenec», v katerega uredništvu sedi tudi Terseglav. Potem so se pa časi izpremenili — tudi evolucija, gospod Terseglav? — in Šustersič je začel vleči svoje znane taktične poteze in tako varoval od Boga postavljeno in od sv. katoliške cerkve varovano oblast. Nato je pa potegnula vlada eno gospodu Šustersiču po hrbtu; na Kranjskem je namreč malo Nemcev, zato je vlada poklicala v industrijski svet dva njihova zastopnika, malo več liberalcev, ki so dobili enega zastopnika in silno veliko klerikalcev, ki so se morali obrisati pod nosom. To je Terseglav pozabil povedati, ali pa je mislil, da šenčurski kmetje visoke politike s takimi sadovi ne umejo. Mi je tudi ne. Pozabil je nadalje povedati, da klerikalni kmetje ravno tako rohnijo zoper fronke kot liberalni in da katoličani ravno tako radi nemško govore pri gosposki kakor naprednjaki.

Potem je govoril dr. Lenart o protialkoholizmu, ki ga je tako priporočal, kot ga priporočamo mi. Ušlo pa mu je menda, ko je dejal, da S. L. S. odklanja pristaše, ki niso delni ali popolni abstinentje. Saj ne trdimo, da je rabil ravno te besede, toda ta vtis smo imeli. Klerikalcem te besede ne bodo po volji in rekli bodo: glejte jih farizeje, resnico zavijajo. In umevno je to; kajti i mi poznamo hude katoličane, ki alkohola odločno ne zametujejo. Zato pa je povsem naravno, da med njegovim govorom ni bilo posebnega odobravanja.

Kot naslednji govornik je nastopil g. Podlesnik v orlovski obleki; seveda ni treba misliti, da je ta srboviti katoličan s perjem in kocinami poraščen pred nami stal; kajti precej Save bo še steklo, predno se bomo tako navadili na izraz «Orel» kot na «Sokola». Orli namreč odločno zavračajo izraz «čuk», kar je Podlesnik jasno in odločno povedal. Spomnil se je tudi na skrbnega očeta slovenskega naroda, ki z Duneja in še raje z Biarritza pazno

PODLISTEK.

Puška št. 93.

Preprosti dogodek. Češki spisal Archleb Ludak. Dalje.

Kot mlad, neizkušen vojak je prevzel to puško, ne da bi zapazil ta madež ali sam ali njegovi vežbalci v rekrutnem oddelku.

Šele sedaj, ko je bilo več časa pri stotniji pregledati vse malenkosti, je prišel narednik Vavra na neznamni rjavi madež v puški št. 93.

Čez nekoliko časa — bil je baš lep dan, nedelja — je bil narednik Vavra prav slabe volje in se je izprehajal hitrih korakov po sobi ter držal roke v žepih. To je pomenilo, da nima denarja. V takih trenutkih je bil Vavra nevaren. Navadno se je žrtvoval ta ali oni vojak — ponudil mu je denar in nevihta je preminila brez groma in bliška; to nedeljo pa ali nihče ni imel denarja, ali ga je potreboval sam, in tako je nastala napetost zelo osodepolna. Končno je narednik zagrabil čepico, rokavice in bajonet z novim čopom, počasi hode se je opasoval in mračno gledal svoje ljudi. Ti so se večinoma pripravljali za na izprehod. Pri vratih je zasatil njegov pogled Čermaka, kateri je pravkar snažil, navajen snage in vzornega reda, z veliko vneemo gumbe na svoji suknji.

Vavra je že dolgo imel Čermaka na sumu, da ima denar, a da ga skrivaj zapravlja.

Vrata so se hrupno zaprla za narednikom in dušice nekoliko vojakov so se vzradostile. Pa ne za dolgo!

Ko pride Vavra ven, zagleda pred sabo vrsto pušek in nehote obrne nase njegovo pozornost svetlo kopito Čermakove puške. Vrne se in v vratih zakliče: «No, Čermak, ali je že ona rja izginila?»

«Še ni. Pa to je pravzaprav le madež po rji — —», prestrašeno jeclja Čermak.

«Ostanete torej toliko časa doma, da se odpravi ta madež!» zavpije narednik v sobo in iznova zaloputne duri.

Vsi so sočutno pogledali na Čermaka. Ta pa je samo tiho vzdihnil, osnažil gumbe, zložil suknjo nad posteljo in šel ven po puško.

Eden izmed njegovih tovarišev, ki je odhajal na izprehod, je postal pri njem in ga vprašal, kaj je pravzaprav s tem madežem?

«Ostaj je madež po rji, rja je zdavnaj odstranjena, a ostala je neznamna globina, ki meče senco v cevi. Gospod narednik vidi samo madež...»

«Ali si tako neumen, ali si ne znaš pomagati?»

«Ne.»

«No, močnejše sredstvo — ostrejše — stekleni papir — veš — robovi globine se iztegnejo, raztegnejo se v širjavo, senca izgine — —.»

«To pa ni dovoljeno! Potem se razširi cev, kolikor se poveča in zareze izginejo! Že sedaj opazujem to pri puški!»

«A madež izgine!» reče mirno vojak, zmigne z rameni in gre uživat nedeljsko veselje.

Čermak je moral snažiti madež — ki ni bil madež, snažil je senco madeža.

Zvečer se ni bil odpravljen «madež».

Drugi dan je stal Čermak pri raportu.

«Čermak?» se je začudil stotnik, ki je poznal Čermaka kot zelo rednega vojaka.

«Da, nima svoje puške v redu! Madež...» oglašil se korporal.

«Tako? No, Čermak, tega nisem pričakoval od vas — ta madež mora iti ven!»

«Gospod stotnik, ni mogoče...»

«Kaj? Ko bode madež odstranjen, mi pridite pokazat svojo puško; do tega časa — zapor v vojašnici! Z Bogom!»

In stotnik je izginil. Z njim pa mir in sreča Čermakova! Ni smel iz vojašnice in za koliko časa? In ta zeleni travnik — in ti kosi — in ta klop...

Koliko časa ne bo videla plavalasa kmečka deklica v nasadih modrovekega, bojazljivega vojačka?

Pozabi; izgine izpred oči, izgine iz misli.

«Da, ubožček, za to moraš vzeti človeško mast!» je rekel stari vojak, ki je videl, kako se muči Čermak s cevjo.

Dalje prih.

čuje, da mu pokorno ljudstvo ne potegne kakšne poteze čez račune, in zaklical bodoči ekselenci Šustersiču: Živio! Ljudstvo se je radevolje odzvalo; kajti cel popoldan jezik za zobmi držati in poslušati, to ni šala; saj bi človek že riskiral včasih kak medklic, ko pa ne ve, če bo na mestu in če gospod ne bodo hudi. Podlesnik je tudi povedal, da je med prejšnjim govorom med ljudmi malo okoli pošpegal in da je opazil več mevercev, ki so se zaničljivo smejali. Pri teh besedah se stopi poleg njega, namreč Podlesnika, Terseglav in se začne zmagovito, s tisto aroganco, ki je lastna ljubljanskim katoličanom Lampetove šole in z rokama v žepu, ozirati tja, kjer je globoko ponižanih stalo nekaj liberalnih studentov.

Nato se javi k besedi načelnik telovadnih odsekov, gospod Jelocnik. V junaške roke vzame čepico in nam pokaže skrbno varovane brčice, ki nas v svoji celoti, kakor v fiziognomičnem značaju drznosti, tako v do skrajne natančnosti izpeljani arhitektoniki spominjajo precej na vsestranskega Viljema. Povedal je, da tisti ni junak, ki popoldan na telovadnem orodju izvaja krasno vajo, zvečer pa na tleh leži, premagan od alkohola (ipsissima verbal!); tisti pa da je junak, ki se v rdeči srjaci bori za Boga in za duhovnike! Potemtakem je Jelocnik junak vseh junakov. Ampak nekaj okoren je bil g. Jelocnik; s silo je metal besede iz sebe in včasih so mu sumljivo zmanjkovale misli in besede. Nastajale so pavze, med katerimi so bili bratovsko pomagali svojemu načelniku s ploskanjem in odobravanjem, med katerim je zopet prišel do sapa. Čudili smo se, da je bil to tisti Jelocnik, ki je lani tako gladko, tako brez težave pravil loškimi punicama, da naj se ga ne boje, ker on in njegov konj ne brcata.

Konec prih.

Ali je umestno razširjenje župne cerkve v Škofji Loki?

I.

Naš velečastiti gospod župnik Avgustin Šinkovec ima neko posebno slabost, da rad hlasta, kako naprednjaki ne store nič za razvoj in razcvit mesta Škofje Loke. Seveda se pri tem dela, kakor da bi njemu največ na srcu ležalo dobrostanje škofjeloških meščanov in vseh župljanov. S svojim strastnim politiziranjem in brezsrčnim preganjanjem, obrekovanjem, in zatiranjem naprednjakov baje meni doseči svoj namen, da bi mesto Škofja Loka bilo najbogatejše, najsrečnejše in seveda najpobožnejše mesto na celem Kranjskem. Dasi niso sredstva, s katerimi baje namerava doseči svoj cilj niti vzorna, niti plemenita, vendar bi mu končno še toliko ne zamerili vsega tega, ako bi imel naš velečastiti gospod Šinkovec res tako blago namero. Toda ker nočemo vganjati nobene hinavščine, povemo odkritosrčno, da mu ne moremo zaupati, ker ga predobro poznamo,

da je na vse strani zvit lisjak. Za korist in napredek mesta Škofja Loka se velečastiti gospod Šinkovec preklicano malo briga. Njemu je pač največ za njegove osebne ambicije. On, ki ima vedno polna usta očitkov na naprednjake, naj pa pokaže, kaj je že storil za naše mesto? Mogoče se bo izgovarjal, da ne sedi več v občinskem odboru in da ne more zdaj ničesar več storiti. A v občinskem odboru je velečastiti gospod župnik mesta Škofje Loke sedel dolga tri leta in sad vsega njegovega „trudapolnega“ delovanja je ta, da je zahteval — novo povečano župno cerkev na stroške cele župnije! Na lastne oči smo videli natančne načrte mogočne stavbe za novo cerkev, ki bi naj še poznim rodovom pričala, kako je skrbel njen zgraditelj, velečastiti gospod župnik Avgustin Šinkovec, za dušni in telesni blagor vseh krščenih duš pod sv. Jakoba zvonom! In na lastna ušesa smo čuli, da je slavni odbor županstva mesta Škofja Loka sprejel njegov predlog za dovoljenje zgradbe in odstop mestnega sveta v to svrhu. Sam načrt in pa zahteva velečastitega našega dušnega pastirja sta zadela na odločen odpor davkoplačevalcev. Najpoprej so se jeli oglašati sosedje župne cerkve sv. Jakoba in se pritoževali zoper nameravano zgraditev nove župne cerkve, za tem pa so sledili vsi ostali župljani, ki so trdili, da nove povečane župne cerkve pač ni treba, ker je še ta prevelika in pa, ker bo stala ogromne vsote denarja, katerega župljani ne marajo dati. Ko je velečastiti gospod župnik Šinkovec dosegel, da je bil njegov tozadevni predlog sprejet, menil je, da je dosegel tudi že novo župno cerkev in za vse pritožbe mu ni bilo nič mar. Sklicjal je može na izpraševanje in jim razlagal načrte in proračune, možje pa so bili še bolj modri kot on in na njegove limanice se niso hoteli vsteti. Svojemu velečastitemu župniku niso verjeli, da so načrti izpeljivi in da bi za tako monumentalno stavbo zadoščal tako jetičen proračun, kakor ga je dal velečastiti gospod župnik Šinkovec sestaviti. Možje so se smeje izmuzali iz krempljev prefriganega ptička Šinkovca! Toda temu se še niso odprle oči in je hotel z glavo skozi trdi zid! Prepričeval je kmete in meščane, da je vse tako prav, kakor on želi in da za denar ni treba nobenemu nič skrbeti. Velečastiti gospod župnik Šinkovec se je pogumno lotil dela in sklicaval razne komisije na licu mesta, kjer bi se naj dvigala v nebotične višine nova, veličastna mestna župna cerkev. Tri leta je z občudovanja vredno trdovratnostjo vztrajal na tej svoji zahtevi, njegovi župljani in davkoplačevalci pa smo celi čas vgbali, kako bo vsa zadeva izpadla. Slabe volje je bil videti velečastiti gospod župnik Šinkovec in z njegovo slabo voljo je nam davkoplačevalcem rastlo upanje, da nam vendar ne bo treba šteti ogromne vsote novcev za nepotrebno stavbo, katero bi velečastiti gospod župnik Šinkovec rad zidal na naše stroške.

nikom, ki so jo pripeljali domov, napitnino kot nabob. Drugi dan pa je šel v njeno sobo, skoro pokleknil pred njo in prisegal, da mora imeti njo ali pa si požene kroglo v glavo. Slednjic je obljubila, da bo pisala Milanu in mu razložila svoje stališče v grofovem smislu. To se je tudi zgodilo. Čez par dni pa so hoteli obhajati slovesno zaroko. Tik pred zaroko, ko so bili že vsi gostje zbrani, pa se prikaže med vrati poštni sel z ekspresnim pismom. Izroči ga grofu Cz.

«Ali ni že hladno v sobi, gđc. teta? Ali naj naložim v peč?»

«Ne, hvala, Mici, mi treba!»

Grof ga prebere, prebledi, a skoraj dobi ravnotežje in ga vtakne hladnokrvno v žep. Marjetica ga poprosi, naj ga ji pokaže. Ni se mogel braniti. Ta pa bere:

Blagorodnemu

g. nadporočniku grofu Cz.!

Brez gđc. Marjetice ne morem živeti; rajši smart kot njeno izgubo. Moja sekundanta sta gg. poročnika Mayr in Müller.

Z vsem spoštovanjem
Milan Cvet,
poročnik v rezervi.

Gđc. Marjeta je globoko vzdihnila in si popravila še enkrat svoje že sive lase. Pri nogah se ji je dobrikal Markec.

«Miš, Markec, miš!»

Z veseljem je skočil Markec v njeno naročje.

Gospodarski del.

Strojne zadruga.

III.

Čitatelj, ki je pazno prebral natisnjena pravila v drugem našem članku, se bo mogoče začudeno vprašal: Čemu pa treba vplačilo deleža in povrhu pa še dober stati za nek mali znesek? Ni se treba prenagli z vprašanjem! Pri nas imamo poseben zakon z dne 9. aprila 1873. leta, ki ga imenujemo zadrugi zakon in s katerim besedilom se morajo vjemati in in strinjati vsaka pravila, da jih vpiše trgovsko sodišče v zadrugi register. Zadruga so pod varstvom posebne postave, zato imajo člani po njih posebne dolžnosti, kakor tudi pravice.

Vsaka družba, kakor tudi vsaka organizacija potrebuje denarnih sredstev — kapitala — da se zamore v okviru svojih pravil razvijati. Zadruga so v prvi vrsti navezane na svoj kapital, katerega zlože skupaj člani v obliki deležev. Ker navadno deleži ne zadostujejo, treba iskati posojila, kjeršizebodi. Kdor išče posojila, dobro ve, da more nuditi za posojilo gotovo varnost, sicer se prošnjika navadno kar nakratko odpravi.

Zadruga morajo nuditi za izposojila tudi varnost in ta je ravno v poroštvo. Kolikšno, oziroma kolikokratno bodi poroštvo, o tem se zmenijo člani, ko ustanavljajo zadrugo. To je popolnoma v njih moči in volji. Resnica je pa, ako nima zadruga primernih deležev in zadostnega porošstva, se ne more uspešno razvijati pa najsizobodi te ali one vrste, primorana je hočeš, nočeš le na životarjenje, prime se jo jetika in kakega lepega dne ji ugasne luč življenja.

Od volje ustanoviteljev kake zadruga je dalje odvisno, kako ime ji dajo, kje naj bode sedež, naj bo omejene ali neomejene zaveze, v kolikem času morajo biti deleži vplačani, iz koliko članov načelstva in nadzorstva naj obstoji odbor in kako se razglašajo javna naznanila. Člani načelstva morajo dati poveriti svoje podpise pri sodišču ali notarju, predno vložijo kaka pravila za vpis v trgovski register. Ako se legalizacijski podpisi vseh članov obenem izvrše, rabi se kolek za dve kroni glasom odluka finančnega ministrstva z dne 8. novembra 1900, št. 55.100 (kolektivni podpis).

Tega naša sodišča ne vedo. Tudi v Kranju hočejo praktcirati tako, da treba za prvi podpis kolek za 2 K, a za vsak nadaljni podpis kolek 1 K. Tej zahtevi treba se je vedno odločno upreti. Pri legaliziranju, kojo izvrši notar, zadostuje za skupen podpis kolek 1 K.

Taka vpisana zadruga mora vsako leto do konca meseca junija sestaviti in izdati pregleden računski zaključek.

Morebiti kdo poreče: Naša kmetijska podružnica je kupila sama travniško brano, plug ali kaj podobnega. Resnično vse prav. Kakor cenimo kmetijske podružnice, za kako širše podjetje nimajo podlage. Smoter in namen kmetijskih podružnic mora biti bolj vzgajajoč, poučen, duševen. Kmetijske podružnice pa zamorejo razne zadruga prav intenzivno podpirati ter se tako med seboj prav dobro izpopolnujejo. Skusili smo in videli, da ako si nabavi podružnica kak manjši in cenejši kmetijski stroj — s podporo seveda — in dolgo ni, pokvarjen je. Zakaj? Ker nikomur ni mar, da bi pazil na skupno last, ker ni nihče denarno udeležen, ker mu je vse skupaj kakor vaska gmajna. Vse drugače je pri zadrugi, član je udeležen z deležem, stoji dober kolikor toliko za posojilo, iz-

Ljubezen tete Marjete.

Ivan S. Olševski.

Dalje.

Bilo je ob času vojaških vaj. Razdeljevali so vojake po hišah, kot so vedeli in znali, a v njihovo hišo je prišel med drugimi tudi mlad huzarski nadporočnik, grof Cz. Ni bil publa glava; bil je krasen dečko, a imel je mehko, čuteče srce, kar je velikokrat dokazal, a predvsem ga je odlikoval — dober jezik. Postal je ljubljenc očeta, matere in brata, a tudi ona je z njim nenavadno lahko kramljala. Kmalu se ga je tako navadila, da je morala vsak dan z njim govoriti vsaj par minut, a tudi nanj je naredila krasna, nekoliko pesniško navdahnjena deva bližnjega slovanskega rodu velik utis. Tega se je šele potem močno zavedal, ko mu je nekoč priznala, da že ima svojega, takorekoč napol zaročenca. Kmalu se je vnel v njem neugasljiv plamen — začel je ljubiti Marjetico z vsem svojim bitjem in ji je to tudi brez ovinkov povedal. Dolgo se je borila Marjetica sama s seboj, toda že je podlegla. Položil ji je pred noge svoje vojaško dostojanstvo in ji ponudil svoje srce, svoj grb in v resnici grofovsko življenje na njegovih številnih posestvih na Poljakem. Marjetica pa je napravila tedaj odločen korak; šla je s teto in sestrično v toplice. Toda po preteku dveh dni je bila že doma, z zavestjo v srcu, da ji je Milana spodrinil grof. Ta je priteknel že vozu nasproti in nesoč jo skoro na rokah, jo je spremil do njene sobe. Poljuboval je njene stvari in dajal služab-

Zaroko so preložili. Skušali so med obema posredovati, toda zastoj. Moralo je odločiti orožje.

Najbolj pa se je trudila Marjetica, da bi preprečila tragedijo, toda zastoj. Nato je odrekla obema odločno svojo roko, toda zopet zastoj.

Bilo je zvečer. Marjetica se je ravno spravljala spat. Kar nekaj zaropota in zacingla v prednji sobi, kjer je spala hišina. Marjetica gre hitro gledat, kaj da je, toda tu je bilo vse mirno, le hišne ni bilo. Gre nazaj v svojo sobo in pogleda na uro. Ta pa je ravnokar obstala.

Zima obide Marjetico. Postane bleda kot zid.

«Spomin! Na pomoč!»

Zgubila je ravnotežje in padla. Zavedla se je šele v postelji. Mamica ji je gladila zlate koire in brisala vroče čelo.

«Kje je on, Milan?»

«Le tiho bodi, Marjetica! Se ne smeš razburjati! Saj bo kmalu dobro!»

«Ampak Milan, mama, Milan! Kaj je z njim?»

«V bolnišnici je, Marjetica! Saj bo ozdravel... Le mirna bodi! Ali ne veš, da si že stirinajst dni v postelji?»

«A stirinajst dni že, mama? A v bolnišnici je? Ali je to res, mama?»

«Res!»

Pogledala je mamo s svojimi velikimi očmi in jo gledala dolgo nepremično. Nato je sklenila roki:

«Oh, da le ni mrtev, da le ni mrtev! Vse se bo že prav naredilo... Saj mi bo gotovo odpustil. Milan in jaz bova še srečna...»

Konec prih.

voljen je poseben odbor, da pazi, da se ne napravi kaka škoda in strojna zadruga z večjima obratom ima stalnega, poučenega, pametnega in razumnega oskrbnika orodja in strojev, ki ne dopusti, da bi se napravljale neumnosti s skupno lastnino vseh članov.

V takem združnem podjetju investiran (založen) je kapital 3000 do 4000 K, za katerega se mora gledati, da donese čimveč obresti, da se več zasluži, da končni letni račun pokaže povoljnije stanje. Skratka, da se naložen denar dobro rentira, ter od leta do leta več dolga uniči (amortizira) ter obresti redno poplačajo.

Dalje prih.

Tedenaki sejem v Kranju dne 19. aprila 1909. Prignalo se je — konj, 96 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 8 domačih telet, — hrvaških telet, 13 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovc, — hrvaških ovc, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 13—, proso K 7-75, rž K 10—, oves K 9—, ajda K 9—, repno seme K 80—, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks —, krompir K 2— za 50 kg, seme dom. detelje 45 vin.

Dopisi.

Novice iz Cerkljan.

— Belo nedeljo je imel v Cerkljah g. A. Korosec, zivnozdravnik iz Kranja, poučno predavanje o prašičji kugi, rdečici in kako se uničuje.

— Glavne misli izbornega govora so bile: Dostikrat prešiči kar na hitro zbole in poginejo. Ljudje navadno ne vedo, zakaj in kako nastane nalezljiva bolezen. Prašičji kužni boleznini so vzrok prav male, mikroskopične živalice, katere lahko kar kužilo imenujemo. To kužilo pride v živalsko telo po zraku ali tudi zemlji; kužilo se zelo dolgo časa ne uniči in ima vedno sposobnost, da se naleze. Nepoučeni ljudje navadno pravijo, bolezen je sama nastala. Ko se kuga ugnezdí, se teško odpravi, čeprav se svinjak podere in nov postavi, ker kužilo ostane lahko v zemlji, ter vzdrži svojo moč prav lahko 6 mesecev. Sicer pa kužilo raznašajo podgane, miši, muhe iz hleva v hlev; ako se prašičem pušča, kar se pri nas pogosto dogaja, se kri posuši, nastane prah in tak kužen prah raznaša veter dalje.

Če ima grašič na telesu rano, pade na njo prah in žival se okuži. Seveda takoj se ne pozna, a ko se te mikroskopične, majhne živalice silno razmnože, tedaj žival oslabi.

Znamenja boleznini so, da so prašiči žalostni, vležejo se v kak kot, težko dihajo in sopejo, so zaprti, zelo jih žejna, ker se vročina vzdigne do 43° (normalna plotota 38°). Na koži se pokažejo rdeče lise, posebno po trebuhu, glavi in ušesih, katere se mnogokrat izpremenijo v modre lise ali se pa celo napravijo mehurčki.

Če ni bolezen posebno huda, pogine od 100 prašičev 80, sicer celo vsi; ostali, koji prebole bolezen, pa so itak vedno zamrjeni in za nič.

Pri nas zdravijo navadno ljudje to bolezen, da puščajo kri. Pa je napačno. Res se zgodi, da včasih kak prašič ostane zdrav, a to je pripisovati notranjemu razvoju ali organizmu. S puščanjem se šele bolezen dalje raznaša.

Ker ta bolezen zadnja leta močno razsaja, so kmetje obupali, da rede manj prašičev. To ni prav, saj vendar donasa prašičjereja največje koristi, ako se ne prikladi bolezen v svinjak. Prašič se kmalu opita in zanj se dobe lepi novci. Žito nima stalne cene, ako se krmi prašičem, se še najbolj v denar spravi. Avstrija ne redi toliko štetincev, da bi zadostila konsumu prebivalstva, zato se uvažajo iz tujine. In s tem se uvažata tudi bolezen.

G. govornik toplo priporoča, naj se poprimejo Gorenjci kar najbolj mogoče prašičjereje, a da se bolezen kolikor mogoče zatre in stori prašiče varne proti kužni boleznini, se naj jih cepi s protikužilom. Cepi se prašiče dvakrat, da je kaj uspeha in sicer prvič, da se napravi žival varna pred boleznijo in se jo utrdi; drugič pa lahko imenujemo pravo cepivo. Cepi se živali brez razlike starosti, izvzame se le prav mlade prašičke ali breje svinje, ker bi se jim pri krotitvi kaj primerilo. Cepivo se vbrizga s posebno brizgalno pod kožo pod stegnom ali za ušesom. Ko se drugič, treba je to delo izvršiti na drugi strani. Cepiti so morajo iz enega svinjaka vsi prašiči, sicer se lahko necepljen prašič okuži, ker lahko iz rane cepljenega izhlapi kaj kužila. Žival ostane trdna 5—6 mesecev. Ako se hoče imeti gotovost, se mora 14 dni po prvem cepljenju delo ponoviti.

So slutnji, da od 100 cepljenih prašičev kdo pogine. Lani je g. govornik cepil v kranjskem okraju nad 800 prašičev, kolikor je dosedaj znano, ni nobeden od teh poginil.

Ker je za kmeta-rejca prašičev ta iznajdba največje važnosti, naj se jo v svojo korist splošno poprime.

Navajal je še razne napake krmljenja in kako morajo rediti prašiče.

— Končno so se navzoči dogovorili, da pevbajo gosp. zivnozdravnika v sredi meseca majnika v posamezne vasi, da opravi cepljenje.

— Zeleti bi bilo sicer takoj, da bi dobili gg. zivnozdravniki od vlade na razpolago primerna sredstva, da bi po posameznih vaseh lažje izvrševali cepljenje. Dolžnost naših kmetijskih združnic je, da se za to kar najbolj zavzamejo.

— Taka koristna predavanja so že bila večkrat obilnejše obiskana, kakor to pot. Navzočih gospodarjev in gospodinj bilo je nekaj nad 50. Potrebna je vedno intenzivna agitacija za udeležbo in sicer po vseh vaseh. Ne sme se štediti in gledati na par grošev, katere je izdati za oklice. Ako ljudstvo izve, kje in o čem se govori, se vedno vabilu rado odzove.

Radovljiške novice.

— Osebne vesti. Častnim članom okraj. učiteljskega društva radovljiškega je bil voljen g. nadučitelj Andrej Grčar na občnem zboru tega društva dne 15. aprila 1909 na Jesenicah radi mnogih zaslug, ki si jih je stekel za društvo v teku svojega 16letnega predsedništva. Čestitamo!

— Gdč. Mina Medičeva, učiteljica na tukajšnji ljudski šoli je prebila pretečeni teden vsposobljenostni izpit za občne ljudske šole pred ljubljanskim komisijo z dobrim uspehom.

— Novo podjetje. Pred kratkim je ustanovil v našem mestu novo podjetje, in sicer izdelovanje orgelj in v to področje spadajočih predmetov, g. Anton Dernič. Ker je omenjeni g. podjetnik delal mnogo let pri znanih mojstrih in v velikih podjetjih, upamo, da bo lahko zadovoljil najvišjim zahtevam. — Od zavednosti Slovencev je sedaj odvisno, da podpremo domačo obrt na vse možne načine, da se povzdigne to podjetje na višek popolnosti, ki bo lahko tekmovalo s tujimi firmami. Svoji k svojim! bodi nam geslo.

— Prvi letošnji izlet napravi naš „Sokol“ to nedeljo, in sicer v Kropo, oziroma v Kamno gorico. Temu izletu se pridruži tudi vrli tržiški „Sokol“, ki pa napravi celodnevni izlet. — Vrli „Sokolom“ naš krepki „Na zdar!“

— „Prišla je pomlad“... In prvo kukavico smo čuli dne 15. t. m. v mošenjskih gozdovih peti svoj veseli „kuku“. — Vzbujajoče se sadno drevje obeta najlepše upanje in izvrstno letino, a tudi ozimina je prestala prav dobro letošnje hudo zimo. Kmet ima dela polne roke, vse se giblje in veseli lepe vigredi.

— Naša c. kr. pletarska šola izvrstno deluje pod spretnim vodstvom g. I. Patika. Da se bo lažje dobivalo protje, oskrbel je podjetni vodja jako lepe nasade vrb ob savskem obrežju na Rakovniku. Upamo, da zadobi to podjetje ono zaupanje med ljudstvom, ki ga zasluži vsled svoje občne koristne naloge.

— Krasnega divjega mačka je bilo videti te dni v izložbi g. Jos. Pogačnika. Mačka je ustrelil znani gostilničar v Ribnem g. G. Ferjan v svojem lovišču, a nagačil ga je tukajšnji učitelj g. Iv. Šega. Vsled tega priporočamo omenjenega gospoda najtopleje vsem gorenjskim lovcem, kadar hočejo imeti kak svoj lovski plen mojstrsko nagačen.

— Ministrstvo je imenovalo zastopnikom v obrtni svet za Kranjsko tukajšnjega trgovca g. L. Fürsagerja, in sicer na predlog trgovske in obrtne zbornice. Čestitamo!

Vodnikova koč in Triglavsko hiša.

Ker nam je sovražni plaz z Rogice pobral Aljažev dom, bali smo se, da je ista usoda morda zadela tudi Vodnikovo koč in Triglavsko hišo. Zato je šel Brtoncelj, vodnik «S. p. d.», 12. t. m. pogledat, kaj je s tema kočama. Šel je skozi Krmo in sicer s krpjami, ker se brez teh ne pride nikamor. Snega je v dolini še silno veliko, zlasti ker so plazovi od vseh krajev prigrmeli doli. Velikanske bukve, stare znanke triglavskih romarjev, v Zgornji Krmi ni več; vzel jo je plaz. Sploh so plazovi silno veliko lesa polomili. V Zg. Krmi se je Brtoncelj obrnil na levo in šel čez Vratca, t. j. čez skrbino med Vernarjem in Tošcem. Škrbina je na vrhu kopna, ker je veter odnesel ves sneg; predno je pa prišel do vrha, moral si je s cepinom prekopati predor skozi velik zamet, čez katerega ni mogel drugače priti. Ko je prišel na vrh, je zagledal Vodnikovo koč, ki je popolnoma brez snega in nepoškodovana. Tudi na strehah Vodnikove koč in pastirskih bajt ni več snega. Prvotno je nameraval iti v koč, ter si tam skuhati čaj; ker se je pa od daleč lahko prepričal, da je nepoškodovana, obrnil se je po novi poti ob Vernarju proti Kredarici. Videl je trop gamsov, ki je stal okrog 40 glav, ki so se takoj spustili v divji beg, kakor hitro so ga zagledali. Pri tem se je poneprečil mlad kozliček. Udrl se mu je sneg pod nogami, padel je čez visoko steno in obležal mrtev. Divjačina je zdaj vsa na solnčni strani, tako da je Krma skoraj popolnoma prazna. Sploh je letošnja zima silno veliko divjačine ugonobila. Samo v Vratih so našli zadnje dni 50 mrtvih gamsov in 40 srn. Lovci jim pobere rogove in brado, drugo pa prepuste lisicam in orlom, katerih je letos več videti, kakor navadno. — Brtoncelj je bil namenjen iti prav na vrh Kredarice, da bi videl, kaj je s Triglavsko hišo, posebno z njenim novim delom, ki ga je lani zgradilo

«S. p. d.» z velikimi žrtvami. Izdalo se je že 16.000 K, akoravno je stavba šele na surovo izdelana. Samo vlačenje lastnega lesa iz Krme je stalo čez 4000 K. Ko je prišel v višino Vernarja, zagledal je Kredarico s Triglavsko hišo in kapelico. Tudi to dvojce je nepoškodovano. Zlasti novi del hiše je nudil lep pogled; okna so se popolnoma razločila. Tudi na Kredarici je malo snega, ker ga veter sproti odnaša. Krog hiše je skoraj kopno, kapelica je pa na vzhodni strani še v snegu, iz katerega se lepo vidi nova streha in stolp. Pretečeno leto sem namreč popravil in na novo pokril kapelo, ki jo je zmrzlina zelo poškodovala. Streha je iz mecesnovih desk in lepo rdeče pobarvana. Od Vernarja naprej je pot vedno slabša. Ker se je vodnik prepričal o dobrem stanju Triglavske hiše, šel je čez Konjsko planino v Krmo in se vrnil še isti dan domov. — Te dni je šel tudi fotograf Pavlin z Jesenic v Vrata in je fotografiral ostanke Aljaževega doma. — Vkljub nesreči v Vratih bo tudi letos za turiste poskrbljeno. Slišali smo namreč, da bo gospod primarij Slajmer prepustil za letošnje turistsko sezono svojo novo yilo v Vratih Slovenskemu planinskemu društvu, da more obiskovalcem te lepe doline postreči. Društvo namerava postaviti popolnoma nov dom kakih 100 metrov proč od razrušenega doma, na prostoru, ki na njem letos ni šel plaz. Vkljub velikemu snegu so se že začeli oglašati turisti. Vodnik Urbas je peljal tri Čebe skozi Vrata in Luknjo na Goriško. Zaradi slabega snega se niso vrnil čez Vrsec, marveč so se obrnili proti Sv. Luciji. Pot skozi Luknjo je še jako težavna in nevarna zaradi plazov.

Iz škofjeloške okolice. Velečeni gospod urednik! Redkokedaj se v Vašem cenjenem listu oglašamo iz naše škofjeloške okolice. Pa vendar kolikokrat bi bilo potrebno, da tudi mi javnosti povemo svoje mnenje o tem in onem. Danes smo se v to nekoliko odločili. Menda nam že verjamate, da se po celi škofjeloški okolici godi najbolje onim, ki so nam nasprotnega, klerikalnega mišljenja. Pri tem pa si ne smete misliti, da jim ravno za to tudi Bog dá večjo srečo, kakor pa nam. Mi že verujemo več v dobrotljivost Boga, kakor pa v nepristranost voditeljev klerikalne stranke, ki so sedaj gospodarji naše deželne uprave. Kajti nam naprednim kmetom dá Bog ravno tako letino, bodisi dobro ali slabo, kakor nasim ljubim klerikalnim tovarišem. Da pa oni, ki imajo v klerikalni stranki glavno besedo, niso taki, o tem smo se že dostikrat prepričali. Prepričali pa smo se še posebno v zadnjem času, ko so klerikalci delili «potrebni kmetovalcem» krmo iz državne podpore. Tako pristansko razdeljevanje podpore, se mora studiti vsakemu poštemomislečemu človeku. Početje klerikalcev v tem oziru je bilo skrajno krivično. Oni «potrebni kmetje», ki so s klerikalno stranko dobri, so dobili, kar so hoteli, docim so dobili naprednjaki toliko kot nič. Poznamo prav dobra in trdne kmete kakor je Zidanek iz Starega dvora, Korosec iz Lipice in pa Španovka iz Suhe, ki se bahajo s polnimi priftošelnimi, zlatimi verižicami in imajo denarja po sparkasah na kupe, pa so jim klerikalci vrhu vsega tega še naklonili toliko podpore, da imajo jasni še bolj polne, kakor prej. Dosti prošenj pa je bilo od malih bajtarjev, ki imajo samo kako malo njičico in po eno kravico, po sparkasah pa dolg in ti reveži niso nič dobili. Mi sicer ne zavidamo nobenemu, če kaj ima, toda kar ni pravično in kar ni pošteno, moramo javno grajati, pa bodisi na eno ali drugo stran. To nikakor ne gre, da se bogatim kmetom podeljuje podpora, docim se res potrebne kmetovalce prezira in se njihove prošnje odklanjajo samo iz političnih nagibov, ker nimajo ob času volitev tolikega vpliva, kakor bogatini in pa seveda tudi zategadej, ker ne trobijo v klerikalni rog! Gospodje voditelji od klerikalne stranke, ki se šlute kmetom kot največji dobrotniki, vedite, da nismo slepi in tudi ne tako nevedni, kakor si domisljujete. Naš kmet se je jel brihtati. Naveličal se je biti pod vašim jerobstvom. To vam je naš kmet tudi jasno dokazal s svojim možatim nastopom dne 31. januarja letos proti od vas toliko hvalisanemu starostnemu zavarovanju v Ljubljani v tistem vašem velikem hotelu, ki mu pravite «Union». Ako hočemo mi kmetje res kaj doseči, kar je v našo korist, je predvsem potrebno, da se trdno organiziramo. Zato z velikim veseljem pozdravljamo ustanovitev «Naprednega političnega in gospodarskega društva za sodni okraj Škofja Loka». Vsak samostojno misleč gospodar, kmet ali mešan, bi moral biti član tega društva. Pričakujemo, da se bo to tudi res zgodilo. V tem društvu se bomo potem vsi prebivalci celega škofjeloškega okraja med seboj spoznali in se razgovarjali o vseh naših potrebah, da bo odmevalo celo tam na cesarskem Dunaju. Preziranja in norčevanja nas naprednih gospodarjev od strani vsemogočnih klerikalcev smo že do grla sili in jih mora tudi enkrat biti konec. Zatorej, kmetje iz okolice mesta Škofje Loke, ne pustite se več tlačiti od nikogar. Ako ste dobri za dajati, morate biti tudi dobri za prejemanje. Iz svojih dosedanjihkušenj ste prav lahko spoznali, da ste klerikalnim mogotcem dali že veliko s tem, da ste jim pripomogli do deželnega gospodarstva. Ti pa vam hočejo tudi že dajati dobrote s tem, da izkušajo naložiti vam večja placila na davkih, kakor jih že imate. Kajti 10 milijonov deželnega posojila,

kateroga hočejo najeti klerikalci, bomo končno morali tudi sami povrniti in vrhutega se plačati ogromne obresti. Pomagano pa nam ne bo nič in zapomnite si, da bomo ostali reveži slejkoprej, ako nam bodo klerikalci rezali kruh!

Iz Sebe. Pri nas so postale prav turške razmere. Pri občini velja samo beseda župnikova in njegovih kimovcev, vsi drugi odborniki so brez moči. Župan sicer ni napačen mož, samo dovolj volje nima, da bi se ustavil župnikovi samovolji. Odborniki se nič ne brigajo za želje ljudstva, ampak le za župnikove. Seveda, saj se imajo le njemu zahvaliti za odborniško čast, kajti on jih je odbral, in občani so jih morali voliti na njegovo povelje. Zato so mu tudi hvaležni in se mu v vsem pokore. — Se huje kot pri občini je pri cerkvi. Župnik si je vtepel v glavo, da mora zidati novo cerkev. Ljudem hoče vzeti cerkvene sedeže, za katere so nekateri plačali sto kron. Vse oblast pri cerkvi hoče imeti sam, celo ključarjem ne pusti nobene besede. S priznane se le malokdaj stiši božja beseda, ampak vedno le kake druge semarije. Ljudje vedno bolj izgubljajo spoštovanje do posvečenega kraja. Zato ni čuda, da je večina ljudi sita takih razmer in tega farovškega jarma. V žepu stiskajo pesti in med seboj zabavljajo, a nikogar ni, ki bi se mu resno ustavil. Njegovi priganjači pa gonijo kot beriči ubogo ljudstvo na farovško tlako in napadajo one, ki so si ohranili še mrvico lastne volje. Res, neznosne razmere! Zato: farovške sužnosti reši nas, o Gospodi!

Železniki. «Legijonarje» so igrali zadnje nedeljo v našem bralnem društvu s popolnim uspehom. Vse vloge so bile za naše razmere dobro pogojene, nekatere celo prav dobro. Le nekateri govore nekoliko prehitro in pretiho. Tudi občinstvo, katerega je bila polna dvorana, je bilo hvaležno im, morebiti pri tej igri prvič, res pozorno. Društvo je pokazalo s to predstavo, da vztraja na dosedajni višini. Le škoda, da nima tudi pevskega zbor. Pri nas je dovolj pevcev in pevk, in lahko bi se sestavil imeniten zbor. Zato svetujemo odboru, naj zamati tudi to luknjo. Vsemu društvu pa naše čestitke!

Zgodovinski in slojstveni pregled za prih. teden.

25. aprila. — 1521. Luter zapusti Worms. — 1545. * France Drake. — 1595. † Pesnik Torquato Tasso. — 1744. † Švedski astronom in fizik Celsius, iznajditelj toplomera, imenovanega Celsijevega. — 1792. V Parizu prvič rabijo giljotino. — 1889. † Slikar Janez Šubic v Kaiserslauternu.

26. aprila. — 1811. * Pisatelj Bernard Tomšič v Dobropolju. — 1829. * Slavni medicinar Teodor Billroth. — 1868. † Pesnik Anton Žakelj (Rodoljub Ledinski) pri sv. Duhu nad Leskovcem. — 1899. † Pesnik Dragotin Kette v Ljubljani. — 1902. † Mladinski pisatelj Ljudevit Tomšič v Zagrebu.

27. aprila. — 1521. Mangelhaes, ki je prvi objadral svet, umorjen na Filipinskih otokih. — 1791. * S. Morse, izumitelj električnega pisalnega stroja. — 1793. † Pisatelj Anton Breznik. — 1799. Avstrijci in Rusi premagajo Francoze pri Cassane. — 1809. Major Schill se vzdigne proti Napobonu. — 1825. * Pisatelj Janez Volčič v Grabovem pri Škofji Loki. — 1896. † Pisatelj in mladinski ljub Luka Jeran v Ljubljani.

28. aprila. 1521. Karel V. prepusti avstr. dedne dežele svojemu bratu Ferdinandu. — 1703. * Zdravnik in pisatelj dr. Marko pl. Plenčič v Solkanu. — 1798. Napoleon Bonaparte prvič v Ljubljani. — 1799. V Rastattu umore poslanec. — 1831. * Pisatelj in kritik France Levstik v Betjah pri Velikih Laščah. — 1882. † Pisatelj Peter Cizej na Rečici.

29. aprila. — 1676. † Admiral Ruyter. — 1847. † Pesnik Valentin Stanič v Gorici. — 1849. Trdnjava Komorn osvobodjena. — 1883. † Schulce-Delitsch, ustanovitelj združništva.

30. aprila. — 1632. † Tilly. * Matematik Karel Friederik Gans. — 1804. Napoleon se proglasi za francoskega cesarja. — 1835. * Slikar France pl. Defregger. — 1847. † Nadvojvoda Karel. — 1847. † Janez Strehl, pesnik „Popotnika“ v Trebnjem. — 1862. * Pesnik Vojteh Ulrich na Javorniku na Gorenjskem.

1. maja. — 1218. * Rudolf Habsburški. — 1308. Janez Paricida in sozarotniki umore Albrehta Habsburškega, ko se je pripeljal blizu gradu Habsburg čez reko Reuss. — 1861. Na Dunaju otvorijo prvi avstrijski državni zbor. — 1873. † Livingstone, slavni raziskovalec Afrike.

Godovi prihodnjega tedna:

25. Tugomir, Radomir; 26. Klet, Sekana, Zdelav; Peregrin, Jaroslav, Raduna, Bogoslav, Sava; 28. Pavel od kr., Slavica, Živko, Živa; 29. Peter, Tankoslava; 30. Katarina Sij.; Jelenica; 1. maja. Filip in Jak., Vajka, Branislav.

V Kranju, dne 24. aprila 1909.

Državni zbor se snide v torek, dne 27. t. m. Na dnevnem redu je vladni načrt o premembi obrtnega reda z ozirom na stavbene obrte.

Mladočeški poslanec Kaftan je v četrtek zjutraj v Pragi umrl. Kaftan, ki je bil že dlje časa bolan na želodcu, je pred pol leta izgubil svojega edinega sina, kar je močno vplivalo na njegovo stanje. Rojen je bil leta 1841, študiral je tehnike

ter je bil kot strokovnjak za železniške in vodne stavbe na glasu. Bil je tudi častni doktor češke tehnike. Že prej je bil deželnozborski poslanec, leta 1891 je bil pa izvoljen tudi v državni zbor.

V Srbiji je začel izhajati list «Republika», ki agitira, da se kraljestvo izprameni v republiko. V svojem programnem članku pravi novi list, da mora biti monarhičnega sistema v Srbiji konec. Samo republika more biti uspešna za domovino.

Anglija namerava anektirati Egipt, kjer se že dlje časa opaža revolucionarno gibanje med mahamedanci. Kediye ima dobiti denarno odškodnino. Bajce sta Francija in Rusija pritrdili aneksiji, zato pa bi se Rusiji odprle Dardanele, Francija pa bi smela anektirati Tunis.

Knez na otoku Samos, kjer je bila že lani ustaja, je umorjen. Otok Samos je pod turško suvereniteto, uživa pa obsežno avtonomijo. Zadnji knez je bil Kopasi.

Sultanova usoda.

Carigrad, 23. aprila. Člani parlamenta in senata so se včeraj v San Stefanu konstituirali kot «Narodni zbor», da razpravljajo o položaju in o potrebnih korakih. Sejo je vodil predsednik senata Said. Na dnevnem redu sta dva predloga: prvi se tiče odstranitve sultana Abdul Hamida, drugi pa vhoda mladoturske armade v Carigrad. Maršal Gazi Muktar paša je iz različnih razlogov proti odstranitvi sultana. — Med razpravo je priplulo pet bojnih ladij pred San Stefanom ter naznanilo, da se postavlja narodnemu zboru na razpolago. To je povzročilo veliko navdušenje in je napravilo splošno razpoloženje za predlog o odstavitvi. Slišati je, da je narodni zbor že z večino glasov sklenil odstavitvi sultana Abdul Hamida in da je tudi šejk ul islam sporazumen ter da je že pripravil «fetva», ki izreka odstavitve.

Carigrad, 23. aprila. Sultan je pod vtiskom zadnjih dogodkov obolel. — Meni se, da se ta vest razširja, da se z njno lažje utemelji odstavitve Abdul Hamida. Nekdaj je strogo veljalo načelo, da odstavljeni sultan ne sme ostati živ, češ, da ne more biti dveh sultanov obenem. Izjema je bila dovoljena, če je bil odstavljen sultan blazen.

Carigrad, 23. aprila. Včerajšnjega narodnega zbor se je udeležilo okrog 220 poslancev in 19 senatorjev. Glavno vprašanje je, če se ima včerajšnji sklep, da se sultan odstavi, smatrati kot legalen in če bo šejk ul islam podelil zaželjeni fetva. Včerajšnja seja je bila od začetka do konca tajna.

Carigrad, 24. aprila. Zdi se, da maršira macedonska armada proti mestu. Makrikej med San Stefanom in mestnim zidom je zaseden. Tudi proti Peri in Bosporu je videti napredovanje čet. Meni se, da so bile vse današnje izjave samo finte in da se vrši akcija proti Jildizu.

II. zlet gorenjskih sokolskih društev se vrši dne 15. velikega srpana t. l. v Trzinu.

Novičar.

Prihodnja številka «Gorenjca» izide že o pol-dvanajstih, ker ima tehnično osobje tiskarne dne 1. majnika prosto popoldne.

Kalteneggerjade. C. kr. deželni šolski svet je ukazal nanovo razpisati nadučiteljsko mesto v Beli peči, čeravno je bilo, kakor se čuje, dovolj in sposobnih učiteljev kakor prosilcev za to mesto. — Mesto učitelja-voditelja na Boh. Beli se do danes ni razpisano, akoravno bo že eno leto, odkar je umrl tedanji šolski voditelj. — Smo pač v deželi neverjetnosti!

Dijaki cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju so priredili dne 22. t. m. zvečer v gimnazijski telovadnici slavnostno akademijo, katera se je v vsakem oziru vrlo obnesla. Že pred osmo uro je zasedlo izbrano občinstvo do zadnjega kotička prostrano dvorano in z zanimanjem in z radovednostjo čakalo začetka te prireditve, ki je bila zadnje dni skoro edini predmet govoric našega mesteca. — Točno ob 8. uri se dvigne zagrinjalo ukusno prirejenega odra in pred nami stoji za petje navdušena četa mladih gimnazijcev — 82 po številu — da zapoje Medvedov ženski zbor «Oblakom». To je kratka pesmica, a globoko občutena. Pesnik in skladatelj se v nji čudovito strinjata. Pesnikova ljubezen do domovine in njegovo nežno domotožje — kako lepo je oboje izrazil skladatelj v svoji mirni, semintja žalostno razpoložena melodiji, ki se dviga in pada in tako čudovito riše hrepenenje po visokih oblakih, kateri naj ponese pesnikove pozdrave v daljno očetnjava. A. Foersterjeva pesem «Naše gore» spada brez dvoma med najlepše slovenske skladbe. Cil in krepak, kakor nedosežne lepe Jenkove besede, je tudi napev, semintja pa celo veličasten, kakor to odgovarja našim mogočnim domačim gorakim orjakom, katere opeva pesnik. Pesem se odlikuje vseskozi po umetniški obliki. V obeh pesmih se je odlikoval mešani zbor s točnim fraziranjem in čisto vokalizacijo; naravnost presenetilo nas je točno vpoštevanje dinamičnih znamenj. Prednašanje je pričelo o natankem raz-

umevanju besedila in napeva; pevci so dosegli lep glasovni učinek. Petje je bilo v čast mlademu zboru pa tudi njegovemu neumornemu delavnemu pevovodju g. profesorju Janezu Mastenu. — V J. Seb. Bachovem «Air»-u je igral violino solo osmošolec Stanko Sajovic s spremljevanjem kvarteta (Bogdan Šavnik, France Kojina, Mirko Grobath, Konda Geiger). Bachova glasba ne išče senzacije, niti ne hlepi po iznajdljivosti novih glasbenih oblik; skladatelj jo uporablja le za popolnoma individualno izražanje lastnih čustev, kar daje njegovim delom globoko zamisljeno vsebino. Taka skladba je tudi njegov «Air». Solo-violina vodi glavni tema, ki se odlikuje po pevajočem, rekli bi prav «Bachovem» značaju. Druga godala pa vpletajo v ta glavni tema lahne, tihe motive, ki precej obteže razumevanje te zanimive skladbe, tako da je treba paziti na celoto z napeto pozornostjo. Solist Stanko Sajovic, kateremu je vrlo pomagal kvartet, nas je presenetil s finim izenačenjem v tonu in z oduševljenim poglavljenjem v prednosu. — Tu pripomnimo, da so trpele pevske točke kakor tudi igranje Bachovega «Air»-a vsled nesrečne akustike v dvorani; oboje je mnogo izgubilo vsled tega na svoji prvotni lepoti in dovršenosti. — Predgovor k igri (spisal g. profesor dr. Jožef Debevec) je predaval osmošolec Pavle Miklavčič s finim umevanjem in mladostnim navdušenjem. — Privlačna sila vsega večera je bila petdejska komedija «Revizor». V nji nam podaja veliki ruski realist Nikolaj Vazilevič Gogolj dogodek iz dobe usuznjene Rusije. V malo mesto, v katerem gospodarijo in uradujejo nevedni uradniki, pride uradnik, v katerem iztaknejo revizorja in ga nosijo na rokah, dokler ne spoznajo, da jih je pošteno oplaharil. V tem se napove resnični revizor. Gogolj kaže tu gnjile ruske razmere, biča jih s silno komiko in se norčuje iz Rusije, kakor je bila v njegovem času. Predstavljalci so sigurno nastopali, zadeli pravi igralski ton in pripomogli igri k celotnemu vspehu. Posebno so se odlikovali osmošolec Pavle Miklavčič, ki je igral s fino realitiko in veliko spretnostjo mestnega glavarja Antona Antonoviča Skvoznika-Drimahovskega in osmošolca Janez Leskovec in Rudolf Potočnik, ki sta z drastično komiko predstavljala originalna graščaka Petra Petroviča Bobčinskega in Petra Petroviča Dobčinskega; značaj dozdevnega revizorja, Ivana Aleksandroviča Hlestakova je dobro pogodil osmošolec Tone Leskovec. — Pred začetkom prireditve in v odmorih je spretno sviral orkester «Sloga» pod vrlim vodstvom gosp. Vilka Rusa (igral je med drugim Parmove «Triglavske rože» in «Skozi vas»; P. Luikejev «Lunin valček», valček iz operete «Wäschermafel», «Wildschützenmarsch», Barkarolo iz «Hoffmannovih pripovedk» in valček «Buberl komml» — Z zanimanjem je sledilo občinstvo posameznim točkam. Mislimo, da se ni varalo v svojih nadah, temveč z notranjo zadovoljnostjo zapustilo dvorano. — Prireditve so med drugimi počastili gospodje: Jožef Pogačnik, državni in deželni poslanec v Podnartu, Ciril Pirc, trgovec in deželni poslanec, Karel Šavnik, ces. svetnik, župan mesta Kranja i. t. d., Vinko Majdič, veleindustrijalec, Ignacij Fajdiga, c. kr. ravnatelj z učiteljskim zborom, Matija Marinček, c. kr. notar iz Trziča i. t. d. — Dne 21. t. m. ob 5. uri popoldne se je vršila glavna izkušnja, katere so se udeležili dijaki, mnogi duhovniki in drugi gostje, med drugimi gospodje: Anton Koblar, dekan, dr. Janez Gnidovec, ravnatelj knegoškofjske gimnazije v St. Vidu, Bogumil Remec, ravnatelj trgoveške šole, i. t. d., j. t. d. — Prireditve je donesla okroglo 400 K kosmatega dobička; čisti dobiček je namenjen Dijaski kuhinji in Gimnazijski podporni zalogi. — Največ zaslug za akademijo sta si pridobila gospoda profesorja Janez Masten kot učitelj petja in dr. Jože Debevec kot prireditelj igre.

Opozorjamo na izvanredni občni zbor telovadnega društva «Sokol» z ženskim oddelkom v Kranju, kateri se vrši danes dne 24. malega travna točno ob pol 9. uri zvečer v prvi sobi telovadnice. Pričakuje se obilne udeležbe.

Zborovanje učiteljskega društva za kranjski šolski okraj se vrši dne 13. maja t. l. ob 2. uri popoldne v Kranju. Dnevni red: 1.) Pozdrav predsednika. 2.) Tajnikovo poročilo o delovanju društva v preteklem letu. 3.) Poročilo blagajničarke o društvenem denarnem stanju. 4.) Eventualnosti. 5.) Volitev odbora. 6.) Pevska vaja za koncert v prid učiteljskemu konviktu. — Vse tovarišice in tovariše kranjskega okraja, ki so se že zglasili, ali pa se še zglase te dni za sodelovanje, naj vse dopolnijo jim zbere najnatančneje nastudirajo doma sami, da ne bo pevska vaja trajala predolgo. Vse podrobnosti glede pravega koncertnega izvajanja pesmi so zaznamenovane na odposlanih notnih listih, na kar opozarjamo še posebej. Vsakdo naj na pamet nastudira določene pevske točke, pa naj se uglobi tudi v besedilo in v melodijo. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Počtni izlet. Dne 17. t. m. popoldne si je ogledalo več dijakov cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju pod vodstvom prof. M. Pirnata sitarako zalogo g. Tineta Benedeka v Strazišču pri Kranju. G. Benedku bodi izrečena dostojna zahvala za njegovo prijaznost, s katero je prepustil razne sitarske izdelke, da so jih dijaki ogledali.

Deželni odbor je oddal delo za napravo vodovoda v Zapogah tvrdki Zupančič-Stembov. Z delom se takoj prične.

Živnozdravnikom v Mokronogu je imenovan g. F. Tepina iz Strazišča.

Izlet. Pevci in igralci, ki so dne 22. t. m. sodelovali pri dijaški akademiji v Kranju, so izleteli danes popoldne v Podbrezje k g. Lojzetu Pavlinu pod vodstvom g. prof. Janeza Mastena.

Zmenjal je nekdo v soboto, dne 18. t. m. pri prireditvi „Narodne čitalnice“ pelerino. Prosi se dotičnika, da jo odda sluginji „Narodne čitalnice“.

† Karel Pibrouz. Dne 11. t. m. je umrl po dolgem bolehanju v Kropi pri Podnartu g. Karel Pibrouz, posestnik, fužinar, krajni šolski nadzornik i. t. d. v 75. letu starosti. Pokojnik je obiskoval ljudsko šolo v rojstnem kraju ter dovršil nekaj razredov gimnazije in trgovsko šolo. V mladih letih je služboval v Trstu in v Benetkah, kjer se je naučil laščine in francoščine. Ko se je vrnil v Kropo, je prevzel fužinarstvo, in sicer takozvano „Gewerkschaft Oberkropp“. Živo se je zanimal za ljudsko šolo v domačem kraju ter ji bil velikodušno naklonjen; vsako leto je ob sklepu šole na lastne stroške obdaril pridne učence. Bil je 46 let član krajnega šolskega sveta, 30 let njega predsednik in 16 let (vse do smrti) krajni šolski nadzornik. S posebnim veseljem se je bavil z geologijo. Lepo geološko zbirko je že pred časom podaril deželnemu muzeju „Rudolfinum“ v Ljubljani, kateremu je poklonil tudi več zgodovinsko-zanimivih predmetov iz stare Kroepe. Tudi ljudski šoli v Kropi je prepustil lepo geološko zbirko. Ona zbirka pa, ki se nahaja v njegovi zapuščini, se po njegovi odredbi razdeli na tri dele, en del dobi ljudska šola v Kropi, drugi del ljudska šola v Radovljici in tretji del deželni muzej. Kroparski ljudski šoli je zapustil lepo število knjig, med njimi več književnih redkosti iz 17. stoletja, ter ji volil 500 K, od katerih se smejo porabiti vsakoletne obresti. Po smrti njegove hčere se porabi vse imetje za ustanove revnim dijakom. Pokojnik je bil vnet homeopat. Ustanovil je v Kropi gasilno in pevsko društvo ter podpiral kot dolgoletni član slovensko planinsko in muzejsko društvo. — S pokojnim Pibrouzom izginja ena najbolj popularnih osebnosti iz starodavne Kroepe.

Uršulinke v Škofji Loki so res prave dobrotnice našega mesta. Temu moramo vsekakor pritrditi in to pripoznati celo takemu narodnjaku, kakor so samostanski spirituali gosp. Nace Nadrah! Ne samo, da te dobrotnice škofjeloškega mesta izvajajo bojkot do skrajnosti napram vsem obrtnikom in trgovcem v Škofji Loki, ki so naprednega mišljenja, nego jim tudi odjedajo kruh s tem, da same sklepajo kupčije na debelo s posredovanjem raznih judovskih agentov in da potem razprodajajo naročene predmete gojenkam za prav lepe denarce. „G'schäft ist G'schäft! Naj rajši živijo nemški Judi, kakor pa napredni Slovenci, to je njihovo krščansko geslo! Sedaj so uvedle tudi nekak „k. k. Spitzkurs“. Naravno, da oni trgovci iz škofjeloškega okraja, ki kupčujejo s klekljanimi čipkami, ne bodo od tega imeli nobenega dobička. Pod krinko, da hočejo poučevati gojenke in druge ženske izven samostana v klekljanju čipk, delajo s tem prav dobre kupčije. Vendar to še ni dovolj. Naše uršulinke izdajajo delavkam, ki klekljajo za samostan na dom nekake knjižice, ki imajo samonemški napis: „Lehrkurs für . . .“ V knjižici pa so samonemske rubrike, kakor: „Die Frequentantin erbält K . . . h . . .“ i. t. d. Da ta slovenska delavka, po nemški imenovana „Frequentantin“, ne razume nič nemškega, še manj pa, kar ji nemčurske nune zapisejo v njeni knjižici, nam pač ni treba še posebej omenjati. Slovenci, te res vbože, potrpežljive pare si puste vse dopasti! In kako dolgo bo pa trajalo to naše hlapčevanje, ako še celo naši klerikalci dajejo tako potuho Nemcem? — Pa naj še kdo reče, da naši slovenski klerikalci ne pospešujejo grdo nemčurštvo na naši slovenski zemlji! Fej!

K zadnjemu učiteljskemu zborovanju radovljanskega okraja se nam še poroča: Gospod Andr. Grčar je bil celih 16 let (ne 13 let) predsednik društva. Čislan in priljubljen ni bil samo pri učitelstvu, ampak splošno v vsem okraju radi svoje miroljubnosti in delavnosti. Zaradi tega je bil predlog, naj se voli za častnega člana društva, soglasno in z navdušenjem sprejet.

Pošta Lukovica se imenuje od sedaj naprej glasom ukaza trgovskega ministristva „Lukovica pri Domžalah“.

Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, pezer. Vsaka podružnica skliči, ako se tega ni storila, zanesljivo saj do konca maja svoj občni zbor, kateri bodi, kjer mogoče združen s kakim poučnim govorom in z malo veselico družbi v korist. Družbine blagajniške knjige izkazujejo lepe dohodke nekaterih podružnic, tajništvo pa ne dobi izkaza odbora in članov. Prosimo!

Vrtno veselico prirede v nedeljo, dne 2. maja domači fantje in dekleta, v slučaju slabega vremena pa v notranjih prostorih gostilne g. Antona Svetina v Žirovnici. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored: 1.) Koncert na vrtu, svira godba na lok. 2.) Koriandoli. 3.) Šaljiva pošta. 4.) Ples. 5.) Prosta zabava i. t. d. Mudi se tudi za par ur sloviti zdravnik in lekarnar, da bosta za vsak slučaj delila pomoč z njunimi „purfelci“ in „vodicami“, „kuglicami“ i. t. d. Vstopnina 40 vin. Dame proste. Čisti prebitok je namenjen za samostojno tambu-

raško društvo v Žirovnici za nabavo potrebnega glasbenega orodja. Kdor se hoče pošteno razvedriti, ta mora priti v nedeljo v Žirovnico! Veselica bo trajala do zjutraj, ako prej ne zatisne Bog Morfej trudne oči slednjemu. Za dobro kapljico in okusni prigrizek bo pa najbolje skrbiljeno, dobil se bo tudi lahko „ajmoht“ in „vampi“. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Prav uljudno se vabijo vsi prijatelji divne Žirovnice in nje okolice, da počaste z obiskom to veselico. Vsak dobro došel, kjer je godba, tam je ples! Za obilno udeležbo se prav topla priporoča odbor.

Vabilo na veselico, katero priredi prostovoljno gasilno društvo Podkorenem ob priliki sprejema nove brizgalne v nedeljo dne 2. maja 1909. Vspored: 1. Ob 3. uri pop. slavnostni sprejem nove brizgalne, v Spodnjem Korenu. 2. Poizkušnja nove brizgalne. 3. Prosta zabava in ples v gostilni pri Rasingerju. Šaljiva pošta. Vstopnina za ude 50 v, za neude 1 K dame proste. Ker je čisti dobiček namenjen v korist novo ustanovljeni požarni brambi, se preplačila hvaležno prejemajo. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Društvo „Narodni dom“ v Trliču bode imelo svoj občni zbor v soboto 1. maja t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Slugi“. Pri nesklepnosti se vrši občni zbor 14 dni pozneje ob istem času in kraju.

Iz Žirovnice nam pišejo, da je zajec letos napravil pri sadnih drevesih mnogo škode, tako da kmetovalci trpe vsled tega kvarljivca veliko škodo. Kdo nam jo povrne? Pritožili se bomo na okrajno glavarstvo takoj, ako nam najemnik lova ne povrne škode. Zajec je poškodoval nekemu posestniku okrog 80 do 90 drevesc, ki se morajo večalimanj proč vreči.

Občina Bravnica misli napraviti mlekarno in izvoz mleka.

Za Aljažev dom so darovali po 50 K gg. Janez Novak, kanonik in dekan, A. Roblek, lekarnar, oba v Radovljici, dr. Edo Šlajmer, primarij v Ljubljani. G. Fran Jesih je nabral 250 K. Živeli darovalci in nabiralci! Dosedaj se je poslalo, oziroma izročilo blagajništvu sloven. planin. društva 1478 K 72 v.

Štrajk delavcev v o. kr. smodnišnici v Kamniku. Ta teden so stavkali vsi delavci v kamniški smodnišnici, ker je zahteval vodja smodnišnice, da morajo začeti delati za isto plačo mesto ob 2/7. uri zjutraj, kakor doslej, že ob 6. uri zjutraj.

Obrtniški shod je priredilo slovensko obrtništvo v Ljubljani dne 18. aprila na Bledu v prostorih hotela „Evropa“. Shoda se je udeležilo nad 100 obrtnikov z Bleda in Bohinja. Za predsednika shoda je bil izvoljen na predlog g. Repeta g. Leop. Lebar z Bleda. Društveni predsednik g. Breskvar je pozdravil navzoče in govoril o namenih obrtniškega društva. G. dr. Windischer je govoril o socialnem zavarovanju in njega pomenu za obrtnike ter o razmerah pri delavski zavarovalnici v Trstu. Gospod načelnik obrtne zveze Engelbert Franchetti je razpravljal o zahtevah, ki jih je staviti obrtnikom glede načrta zakona o starostnem zavarovanju. O istem predmetu sta govorila gg. Rus in Repe z Bleda. Ob sklepu shoda je predsednik shoda izrekel zahvalo obrtniškiemu društvu in iz Ljubljane došlim govornikom.

„Našim rodbinam priporočamo“
Kolinsko cikorijo!

Listnica uredništva.

Gospodu dopisniku izpod Triglava: Vašega dopisa za enkrat ne moremo priobčiti v celoti, ker imamo zato dovolj povoda. V prvi vrsti pa nam je merodajen za to ozir na Vaše društvo, ker nečemo biti krivi kakoga razdora tam, kjer je v današnjih kritičnih časih sloga tako krvavo potrebna. Služili bi samo Vašim nasprotnikom, ki itak postajajo oblastnejši od dneva do dneva. Sicer smo Vam vedno radi na razpolago.

Naznanila

telovadnega društva „SOKOL“

z ženskimi oddelkom v KRANJU.

BRATJE SOKOLI!

V nedeljo, dne 2. maja t. l. se vrši popoldanski izlet čez Trlič v Radovljico. Spored izleta je sledeči: Ob 12. uri popoldne odhod iz telovadnice na kolodvor, odkoder se peljemo z vlakom v Trlič. Iz Trliča pešizlet v Radovljico. V Radovljici se vrši bratski sestanek, spojen z javnim predavanjem. Odhod s vlakom ob 10:22 zvečer. Zbirališče je društvena telovadnica. Vsak brat, kateri se misli udeležiti tega izleta, mora priti h koračnim vajam, katere se vrše v četrtek, dne 29. t. m. v društveni telovadnici. Več izvedo bratje člani iz okrožnice. Vaditeljski zbor.

Poslano. 117 10-1

Umetniški zavod Adolf Vogl v Halli pri Inomestu na Tirolskem priporoča križev pot, oltarje, prišnice, slike Kristusa, oljate slike, tabernakelje, slike na zastavah, spovednice i. t. d. Bogato ilustriran cenik sastonj.

Vsem sorodnikom prijateljem in znancem javljamo tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oče, sin, ozirom brat in stric, gospod

Jakob Killer

hišni posestnik

danes ob 1. uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 85. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo prebalega pokojnika se bode v ponedeljek, dne 19. aprila ob 4. uri popoldne prenealo iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče ter položilo v lastno grobnico.

Sv. zadušne maše se bodo brale domačih cerkvah.

V Kranju, dne 17. aprila 1909.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za toliko srčnih dokazov iskrenega sočutja, ki so se nam izkazovali med boleznijo in povodom nenadomestne izgube našega nad vse ljubljeneja soproga, očeta, sina, gospoda

Jakoba Killerja

hišnega posestnika

kakor tudi za mnogobrojno časteče spremstvo blagega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancem ter udeležnikom aplod presrčno zahvalo. 126 -1

KRANJ, 19. aprila 1909.

Zalujoči ostali.

Kdor želi dobra vrhinja krila

naj se zaupljivo obrne na izdelovatelja

Franco Srnsky

118
10-1

Sišná, pošta Německá, Moravsko.

7 vrhnjih kril po povzetju, komad 1 K 30 vin. Kdor je le enkrat naročil, naroči gotovo zopet. Trgovski princip: Dobro blago. Vzorce se ne pošilja.

Cofišče

bode dne 1. majnika odprto.

Priporoča se cenj. izletnikom za obilen poset gostilničar.

128 -1

JOS. JINA

Ustanov. 1810.

Lemnica ob Popi

Ustanov. 1810.

Češka.

Skrbno izbrane povzete pošiljatve po 7, 8, 9 in 10 K se po želji izvrše obratno. Samo edini poskus zadostuje. Tudi se opozarja cenjene trgovce, naj ne opuste vpeljati v svoje trgovine moje izdelke. Le na ta način je mogoče doseči velik promet in visok dobiček. — Ceniki sastonj.

Gospodična

se sprejme pod jako ugodnimi pogoji kot

blagajničarka

v neki večji trgovini v Kranju.

Ponudbo je pošiljati na upravlštvo

„Gorenjca“.

125 -1

Najboljši piškoti

za vino, kavo, čokolado, kakao, liker, čaj in najprimernejše darilo je pristni

lemniški ovibak.

Henig-pumpelnikel, napojeni desert-oblati, najfinejše mandlinove prestke, votlinke in fine pecivo za čaj razpošilja prva lemniška tovarna za cvibak 119 10-1

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu,
da sem odprl

v lastni hiši št. 104 na
Glavnem trgu nasproti farne
cerkve

novo restavracijo.

Točila se bodo raznovrstna le pristna vina.
Istotako se bodo dobo dobila okusna jedila
kakor tudi prenočišča, vse po nizki ceni. Z dobro
postrežbo bodem vedno skrbel, da si ohranim se
nadalje naklonjenost mojih prejšnjih gostov, ter si
pridobim še novih na mojem sedanjem prostoru.

Za mnogobrojni obisk se najuljudneje pri-
poročam s spoštovanjem

122 8-1

Jernej Ručigaj
sodovičar.

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi
kipe, vaze in druge glinaste izdelke v
vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in
glinastih izdelkov v Ljubljani.

Kdor

hoče sebe ali svoje otroke oprostiti

kašlja

hripavosti, katara, zastisenja ustnega katara,
krčevitega in oslovskega kašlja, naj kupi
zdravniško proizkušene in priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 8 smrekami. 18 24-22

5500 notarsko overoverjanih izpričeval.

Zavoj po 20 in 40 vin. — Doza za 80 vin.

Dobiva se v: Lekarni v Trzinu.

VABILO k

rednemu občnemu zboru

zastopnikov in odposlancev okrajne bolniške blagajne
v Kranju

v nedeljo, dne 2. maja 1909 ob 11. uri dopoldne
v dvorani mestne hiše v Kranju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo blagajnika o računskem zaključku za leto 1908;
3. Volitev: a) nadziralnega odseka,
b) razsodišča;
4. Sklepanje o spremembi pravil.
5. Raznosterosti.

121

Za slučaj, da bi ne bilo ob napovedanem času navzočih najmanj 30 opravičenih ude-
ležnikov (§ 30., III. odstavek blag. pravil), se vrši isti dan ob 11. uri dopoldne
istotam novo zborovanje z neizpremenjenim dnevnim redom.

Načelnništvo okrajne bolniške blagajne v Kranju,

dne 22. aprila 1909.

Načelnik:

Ciril Pirc.

Leopold Lavš -- Tržič (Gorenjsko)

Portland cement garantirano najboljše vrste!

Bičja za stropce v vsaki množini, kakor
tudi manufakturno, špecerijsko in ga-
lanterijsko blago, nadalje kuhinjske
posode, usnja, vsake vrste klobukov,
otroške vozičke in drugo raznovrstno
blago imam po najnižjih cenah v zalogi.

102 8-3

Mestna hranilnica v Kranju

Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje)

na 212.500 kron.

Koncem leta 1908: Stanje hranilnih
vlog 4.622.000 kron, posejil na
zemljišča 2.890.000 kron ter po-
sejil občinam 413.600 kron.

Ta najstarejši denarni zavod v
Kranju uraduje na rotovžu vsak
delavnik od 8. do 12. ure dopoldne,
ob smanjih in tržnih dneh pa tudi
od 2. do 4. ure popoldne.

obrestuje hranilne vloge po

4%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle vložne obresti
pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne
da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega
zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem
in z vso svoje davčno močjo. — Da so hranilne vloge res
varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča
denar mladoletnih otrok in varovancev.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na
primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako
plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Kolesa

in kar se zraven potrebuje; vse po nizkih cenah.

Harmonike

vsake vrste. Popravila se izvršujejo hitro in zanesljivo. Se priporočam

Pavel Bizjak, Kranj št. 102.

Vir zdravja so brezalkoholne pijače med katerimi zavzemajo iz **Maršnerjevih**

Šumečih limonadnih bonbonov

(okus malin, citron, jagod, češenj in češminj) pripravljene 97 10-4

ŠUMEČE LIMONADE

prvo mesto. — Samo pristne, ako imajo to varstveno znamko. Letna poraba več kot 40 milijonov komadov. Edini izdelovalec: Prva češka akcijska družba orientalskih slaščic in tvornic čokolad

K. Vinograd, prej A. Maršner.

Glavna zaloga na Dunaju:

Josip Katz VI., Theobaldgasse 4

Svoji k svojim!

Prodaj več tisoč komadov

strešne opeke

iz samega portland cementa zase izdelanega. Sprejemam naročila za vse vrste **betonskih izdelkov** n. pr. stopnice, bangarje, korita za živino in za vodnjake, okvirje za nagrobne krste i. t. d. Izdelujem tudi žične ograje s cementnimi stojali ali verjemi. 9 24

Ivan Waland, posestnik

Hlebce pri Lescah, Gorenjsko.

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 10 52-15

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

V Newyork

Canado

Juž. Ameriko

Odhod iz Ljubljane vsak torek.

Pozor!! 12 52-85

Samo 6 dni

vozi francoski brzoparniki La Provenoe, La Savoie, La Lorraine in La Touraine iz Havre v Newyork. — Najkrajša črta. —

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana

Dunajska c. 18, nasproti znane gostilne „pri Figovcu“.

Ako se sklicuje na ta časopis

dobi vsakdo po znižani ceni pristnobarvne ocfire, canevas, tuhente, gradl, krisete, platno, oksford, damsko sukno (pralno), tudi volneno blago, brisače, žepne robce, servijete, struks i. t. d.

Zahtevajte vzorce, ki vam jih pošlje zastoj

Jaroslav Marek, ročna tkalnica Bystra pri Novem mestu ob Metavi. (Češko.)

45 m pralnega sukna za 20 K po povzetju franko. Kar ne dopade, se vzame nazaj. Za vsako hišno gospodarstvo. 116 10-1

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

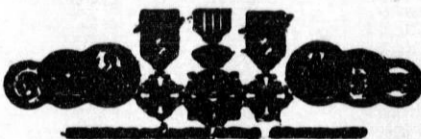
Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne krste, štedilnike i. t. d

Specijaliteta: 76 52-7

valjični zastori (Rollbalken).

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

v Roosovi hiši nad prodajalno v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nabne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH. 78 52-16

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Zlate svetilnje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Nabol še kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

77 52-15
Dobi se
lekarne
Štarij

Novica.

Singerjev

„66“

najnovjši in

najpopolnejši

šivalni stroj

20. stoletja.

Singer Co.,

delniška družba šivalnih strojev

v Kranju

nasproti c. kr. pošte št. 53.

Novica.

Izvirni

Singerjevi

šivalni stroji

se kupujejo

samo v naših

prodajalnah.

700 kg lepega sena

je naprodaj 120-1

v Stražišču hiš. št. 34.

Zaradi družinskih razmer se

prostovoljno prodaj

lepo posestvo

pri okrajni cesti Ljubljana-Skofja Loka, 5 minut od tovarne, kjer je tudi gostilna in kegljišče.

Več se izve pri Jernej Kovačiču v Rakovniku št. 15 pri Medvodah. 115 2-1

Čudovita razprodaja!

2 para čevljev za samo K 4.—.

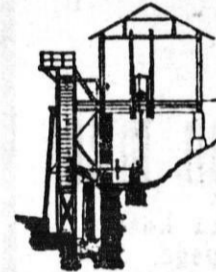
Radi razprodaje več velikih tovarn se oddajo čevlji kratak čas posamično nizki ceni. Jaz prodam vsakemk 1 par moških in 1 par ženskih čevljev, usnje rjavo ali črno lakasto, z nabiti močnimi podplati, modni, elegantni in močni, najnovejša fazona. Velikost po cm. Oba 2 para staneta samo K 4.—. Razpošilja se po povzetju. 124-1

F. WINDISCH, razpošiljalnica čevljev Krakov št. 74.

Zamena dovoljena. Ako blago ne ugaja, se denar vrne.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-6 89

tovarna za stroje, železo in kovinoličarstvo priporoča kot posebno žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonična sila.

Od c. kr. namestništva oblastveno dovoljeni urad za revizijo in reklamacijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna za poizvedbo tarifov

L. Jandl Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh tovarnih listin proti 30% deležu najdenih diferenc.

Doposljite nam torej takoj franko vaše tovarne listine letošnjega leta in v treh dneh dobite poročilo o rezultatu revizije. 14 52-23

Ljubljana

Prešernove ulice 9

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice 9

uljudno naznanjata, da je zaloga za spomladansko sezono tako v oblekah za gospode in dečke kakor v konfekciji za dame popolna in se priporoča za prav obilen poset, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo. ::

Frano Omerca v Kranju prodaja dobro in po ceni železno in špacerijsko blago, višje kote Maria Zell, orodje za obrt, gospodinjstvo in kmetijstvo, sveže seme, travnate, detelje, lucerne in domače.

Zobozdravniški atelje Zobotehniški :: atelje dr. Edvard Globočnik

v Kranju 1 52-33
je od 18. septembra 1908 slav. občinstvu na razpolago

**vsaki dan in
tudi v nedeljo.**

Zaradi ogromne zaloge sveže naj- m dernejše spomladanske in poletne konfekcije za dame, gospode, deklice, dečke in otroke prodaja že pričetkom sez je tudi pod lastno ceno.

Na zahtevo pošiljam na deželo tudi brez povzeta. Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitreje in najceneje izvršena na Dunaju. 103 8-3

„Ang'eško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Steckenpferd 58 42-11
lilijino mlečno milo

Najmilejše milo za kožo
:: kakor tudi za pege. ::
Dobiva se povsod.

Nova zaloga vina!

Podpisani naznanjam, da sem otvoril
v svoji lastni hiši števil. 10
v Kranju
Kokriško predmestje

zalogo istrskega, vina belega
in rdečega, lastnega pridelka.

Liter stane 32 vinarjev na debelo od
:: 56 litrov naprej. ::

Kdor mi more dokazati, da nimam pristnega, naravnega vina, se zavežem, dotičniku plačati 4000 K.

S spoštovanjem

FRAN ZOHIL

veleposestnik vinogradov
v Žminju (Istra).

28 15-13

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firmeža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena
in pohištvena pisarja

Ljubljana, Miklošičeva ulica 6,
nasproti hot. „Union“

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

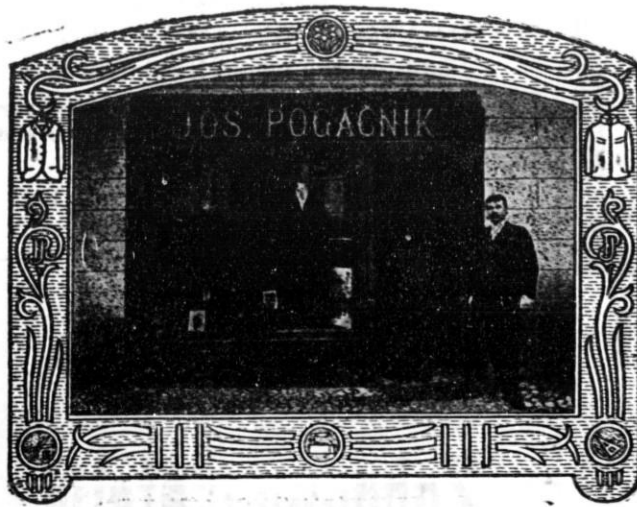
52-35

POZOR! SLOVENSKO PODJETJE! POZOR!

Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena
velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin - Ljubljana
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22.

80 43-8

Josip Pogačnik

krojaski mojster v Radovljici

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst
oblek za gospode, uradniških uniform,
salonskih, turistovskih in lovskih oblek
ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega
in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo
po najnovejšem kroju točno in ceno ter se
sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela na-
tančno po meri in izbranim kroju ter po želi na-
ročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine,
obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke,
naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen
naročnik. 86 52-7

Veletrgovina galanterijskega, norimberškega, mod-
nega in drobnega blaga
Anton Adamič, Kranj, Glavni trg

priporoča

4 13-16

za spomlad svojo dobro sortirano zalogo ravno došlih predpasnikov, modernih ženskih
pasov, najpripravnějšíh modrcov, fine vlasne garniture, kravate, srajce, ovratnike,
prsnike, zapestnice, nogavice in sploh vse v to svrhu spadajoče potrebščine.

Glavna tovarniška zaloga otročjih vožičkov, potovalnih kovčegov (za Ameriko),
košaric in najnovejših tržnih tašk.

OPOMBA. Radi velikih nakupov raznega blaga so cene znatno nizke in brez konkurence.

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

Slovenci, ne zabite družbe
SV. CIRILA IN METODA!

Zaloga vsakovrstnega
● lesenega, železnega ●
in poblazinjenega pohištva
Puc & Comp.
v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti št. 11

5 52-41

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarne.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter
optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene.
Priznana izborna blago.